

Naročnina listu: --
 Celo leto K 12—
 Pol leta 6—
 Četrt leta 3—
 Mesečno 1-20
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto 15—
 Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 18 vin od 6 redne petivrstice; pri večkratnih oznanilih velja popust.
 „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo Maribor
 Heroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Deželna šolska sveta — v Gradcu in Ljubljani.

Gotovo bo zanimivo nekoliko primerjati delovanje štajerskega in kranjskega deželnega šolskega sveta. V zadnjem so gospodarji Slovenci, v prvem Nemci. Obema je dolžnost skrbeti za kulturni проспех dveh narodov; kajti tretjina okolišča graškega dež. šol. sveta je slovenska, 5% kranjskih podanikov se pa priznava Nemcem. — Oglejmo si naj prvo delovanje graškega dež. šol. sveta.

Da skrbi v polni meri za nemškega deželana, je samo ob sebi umevno. Zato je ne samo nemški, ampak tudi slovenski del Štajerske kar preplavljen z nemškimi šolskimi zavodi. Zadostuje samo ena nemška rodbina s par otroci in s pomočjo Schulvereina se je ustanovila nemška ljudska šola. Tako so štejele nekatere šulvereinske šole s kraja po 3, 5, 7 nemških otrok. Pred 20 leti je to dejstvo potrdila celo dunajska »Reichspost« in radi tega pobijala delovanje Schulvereina. Seve, takrat je še živel dr. Lueger in »Reichspost« je bila še pošten, krščanski list, pravičen tudi nam Slovincem.

Da so take šole nepostavne, kaj to briga naš dež. šol. svet! Tako je ustanovil deloma neposredno, deloma posredno potom Schulvereina na slovenskih tleh ljudske šole v Ceršaku, Št. Ilju in Sv. Lenartu v Slov. goricah, mnogo šol v mariborski okolici, v Ljutomeru, Ormožu, na Muti, v Marenbergu, Vuzenici, v Pekarjah, Razvarju pri Hočah, na Pragarskem, v Slov. Bistrici, v Konjicah, Ločah, v Pektu pri Poljčanah, Vojniku, Vitanju Šoštanju, v Velenju, Slovenjemgradu, Štorah, na Slatini, v Rogatu, na Laškem, v Hrastniku, Sevnici, Brežicah i. t. d.

Če izvzamemo morda par slučajev, so bile vse te šole ustanovljene protipostavno, ker nikjer ni bilo niti za pol razreda nemških otrok (niti 20), v ogromni večini pa niti ne 10 nemških šolarjev. In kljub temu so se te nemške učilnice ne le vzdržale, ampak s pomočjo edino slovenskega materiala tako procvitajo, da štejejo med njimi mnogo 4, 5, celo 6 razrednic. V večjih krajih je poleg nemške šole tudi slovenska, navadno imenovana okoliška šola. Pa večina teh slovenskih šol ima slabe učne moči, posebno, kar se tiče voditeljev, prav mnogi med njimi so naravnost nemškega mišljenja. To pa ne bo slučaj, ampak to je prav pravcati sistem, namenoma nastavlja dež. šol. svet take učne moči na naših šolah, da iste ne prosperajo, ampak le životarijo, nemški zavodi pa procvitajo in se širijo v večrazrednice.

Enako skrbi dež. šol. svet za višjo šolsko izobrazbo nemških deželanov.

V vsakem večjem kraju, tudi na Spodnjem Štajerskem, se nahajajo meščanske, obrtne srednje šole. Kjer ni dovolj učencev, ustanavljajo nemške dijaške domove, v katere vlačijo iz vseh avstrijskih dežel skupaj nemško in nemškutarško mladino. Tako se vzdržuje dež. gimnazija s Ptuja. Na vlašče je noče dež. šol. svet dati podržaviti, kakor je storil z enakim zavodom na Zgor. Štajerskem, v Ljubnem, ker ima namen germanizirati slovenski del Štajerske. Kajti če se podržavi, gotovo dobi slovenske vsoporednice, kakor se nahajajo v Mariboru in Celju.

Pa ne le, da je toliko nepotrebni in nepostavni nemški šol na Sp. Štajerskem za peščico

Nemcev, ampak tudi v tem je sistem, da te šole dosegajo v polni meri svoj namen — krepitev nemštva in germanizacija slovenskega dela dežele. Dež. šol. svet in Schulverein pazita, da na te učne zavode ne pride kako mlačna nemška moč. Zato imamo slučajev, da so se razpisale učiteljske službe na šolah, kjer je ogromna večina slovenskih otrok, z opazko, da prošnjik ne sme znati slovensko. Strah jih je, da bi se kaka slovenska beseda izgovorila v šoli v pomoč ubogemu otroku, ki ne more slediti nemškemu predavanju. V Schulvereinskih šolah je tudi prepovedano kar niti na Pruskem ni, učiti otroka čitati latinico. Strah jih je, da bi otrok postal zmožen čitati slovensko knjigo.

Is tega sledi jasno, kako skrbi dež. šol. svet za več kot 400.000 Slovencev Sp. Štajerskega. Ti nimajo nobene slovenske srednje, nobene obrtne, nobene meščanske, da prav za prav, tudi nobene popolnoma slovenske ljudske šole, kajti zadnje so utrakvistične in pod pritiskom dež. šol. sveta in okrajnih nadzornikov tako uravnane, da v več razrednicah, v 5 in 6 razredu lahko sledi poduku, če izvzamemo krščanski nauk, tudi kak Prusak, ne da bi se radi pomanjkljivosti nemščine zaljenega čutil v svoji znani nemški prenapetosti.

Na Slov. Štajerskem so na šolskem polju Slovinci brezpravni in dež. šol. svet jih sistematično germanizira. Žal, da ima tako velike uspehe in da nam je že ponemčil na tisoče in tisoče slovenske mladine! Nepostavne nemške šole edine vzdržujejo in množijo nemški živelj na Sp. Štajerju. Noben trg, nobeno mesto na Sp. Štajerskem tudi Maribor ni izvzeti, nima niti 10% pristnih Nemcev, vsi ostali so narodni odpadniki, kojih starši in stari očetje niso znali niti kruha prositi v nemškem jeziku.

Ponemčevanje Sp. Štajerskega je sistem in ta sistem se more in mora zlomiti edino le po samostojni Jugoslaviji.

Želeli bi, da bi kranjski dež. šol. svet imel gorečnost graškega — ne v zatiranju onih 5% Nemcev na Kranjskem, pač pa v skrbi za svojo lastno narodnost. Bila bi velika tolažba za obmejne Slovence, ako bi imeli zavest, da se saj v našem središču jači, krepí množí slovenski živelj, ko žal izgublja toliko moči med nami. Pa žal, da ljubljanski dež. šol. svet ne izpolnuje v polni meri svoje narodne dolžnosti na škodo celokupnemu narodu! V Ljubljani je edina realka na Slovenskem, kamor smo tudi štajerski Slovinci do sedaj brez skrbi pošiljali svojo dečo, ker mariborski realčni zavod vzgaja izključno same renegate. Pa vodstvo tega zavoda je prišlo v zadnjem času po krivdi in celo na priporočilo uda dež. šol. sveta, kanonika dr. Lampeta, v nemške roke. To je velik narodni greh, katerega obmejni Slovinci ne moremo odpustiti kranjskemu dež. šol. svetu. V Kočevju se utaplja na tisoče Slovencev v nemško morje, ker za vse te tisoče ni tam slovenskih šol. Ali res nima kranjski dež. šolski svet moči dati slovenskim prebivalcem na Kočevskem slovenske šole, ki bi bile popolnoma postavne, ko vender graški dež. šol. svet ustanavlja nepostavnim potom šole celo za posamezne družine? Je li treba, da krepimo in množimo nemški živelj v deželi, kjer nas je 95% Slovencev? Pač bi bil že čas, da izginejo iz tako važnih korporacij vsi mlačneži in naredijo prostor značajnim rodoljubom.

Merodajni faktorji pa naj skrbijo, da se brž ko mogoče sestavi za Slovence »Narodni svet«, ki bo imel posebno v šolskem vprašanju jako obsežen in važen delokrog.

Kmetijstvo v Nemčiji in gospodarsko zблиžanje z Avstrijo.

Nedavno se je vršilo v Monakovem na Bavarskem veliko zborovanje bavarskih kmetov. O glavnem predmetu »Bodočnost nemškega kmetijstva« je razpravljala deželni ekonomski svetnik dr. Heim, ki je krepko naglašal potrebo, da se ohrani močno kmetijstvo ter potrebo zadostnega carinskega varstva bavarskega kmetijstva. Naša gospodarska politika, tako je rekel govornik, mora v bližnji bodočnosti prav posebno stremeti za tem, da se bomo preskrbovali z lastno močjo, bodisi z živili, bodisi s surovinami. Niso interesi kmetijstva, ampak življenski interesi dežele in države so, ki so v zvezi z vprašanjem o bodočnosti nemškega kmetijstva.

Po pariški konferenci postaja stremljenje naših zapadnih sovražnikov vedno bolj izrazito, da bi Nemčijo po končani vojski odrezali od svetovnega prometa. Kot protintez so napravili politiki in profesorji načrt, iskati na vzhodu nadomestila za to izgubo. Iz visokopolitičnih vzrokov, da bi s tem takorekoč demonstrirala proti pariški gospodarski konferenci ententinih držav, je državna vlada pričela v lanskem letu pogajanja z Avstro-Ogrsko, da bi v skupnem posvetovanju dobila temeljne podlage za gospodarsko zблиžanje obeh držav. To zблиžanje so menili nemški posredovalci kar najbolje pospeševati na račun nemškega kmetijstva. Ne da bi bila Avstrija zahtevala, so prišli nemški posredovalci s ponudbo carinske svobode za živino, za hmelj, za vino, za sadje in za slad, uvoznega dovoljenja za moko. Račun bi naj v prvi vrsti plačalo naše bavarsko kmetijstvo, ker nudimo mi za avstrijski izvoz po Donavi najbolj prikladna upadna vrata. Ne odklanjamo ožje gospodarske zveze z Avstro-Ogrsko. Ne pomaga nam pa nič, če nam Avstro-Ogrska dobava to, kar smo mi dosedaj veliko bolj umno in bolje pridelovali nego Avstrija. Žito, živina in krompir je poglavitna ljudska hrana. Ta živila so železna potreščina za slučaj, če bi bili gospodarsko odrezani. Vsaka oslabeitev te produkcije ima politične posledice in oslablja stališče Nemčije. Svoje usode nočemo zaupati nikomur, tudi ne naši prijateljski Avstriji. Sredi januarja so prišli v Berlin avstrijski odposlanci, da bi si izposodili od nemške državne vlade 300.000 meterskih stotov moke za prestolno mesto Dunaj. Posojilo smo Avstriji dovolili. Kako bi se pa godilo našim odposlancem, če bi prišli z istim namenom na Dunaj ali v Budimpešto?

Naše gospodarsko razmerje do Avstrije mora voditi temeljna misel, da se ohrani v obeh državah to, kar že obstoja, in kar se je izkazalo za dobro, in da se novo doda. Dosedanja carinsko-politična predposvetovanja pa stremijo za tem, da bi se uničilo tisto že obstoječe, kar se je izkazalo kot dobro. Odklanjamo tudi vsako koncesijo, ki bi bila v škodo industriji, katera podeljuje naše

Slovinci! V nedeljo 17. marca v Žalec!

agrarne produkte, mlinski in pivovarnarski industriji, bodisi, da bi bila ta koncesija v obliki carinske prostosti, ali v obliki sistema uvoznega dovoljenja. Sumničen je, češ naša stremljenja niso nič drugega; nego agrarna poželjivost, odklanjamo. Vsako oslabljevanje ali zmanjševanje možnosti naše samooskrbe gre na račun naše eksistence. Iz tega vzroka je potrebno, da se naše kmetijstvo ohrani trdno. Vsako oškodovanje našega kmetijstva bi bilo oškodovanje industrije in delavcev. Ne bojurno se zato, da bi kmetijstvo obogatelo, marveč se bojurno zato, da ohranimo kmetijstvo. Soljudje, ki mislijo, češ, kmetijstvo je vsled vojne obogatelo. Rečem le: Počakajte! Zemljiški dohodek pada v vsakem vojnem letu vedno bolj. Ne manjka le samo delavcev, primanjkuje tudi različnih delovnih sredstev, predvsem gnojil za naše poljedelstvo. Iz preiskovanj, kakor smo jih napravili na Bavarskem, je razvidno, da so občine, v katerih je poklicanih v vojaško službo več kakor 20 odstotkov celokupnega prebivalstva.

Financijsko nazadovanje naše kmetijstva ne more izostati — naše kmetijstvo čakajo hudi časi. Nočemo, da bi naše kmetijstvo obogatelo, marveč samo hočemo, da naše kmetijstvo ohranimo!

Izvajanja voditelja bavarskih kmetov so jako zanimiva, ker odbijajo sovražne napade na kmetijstvo ter določajo pravec agrarne politike v bližnji bodočnosti. Ta izvajanja pa so tudi podučna za vsenemške navdušence, ki sanjarijo o »Srednji Evropi«, t. j. o najtesnejši zvezi Nemčije in Avstro-Ogrske ne samo v političnem, marveč tudi v gospodarskem oziru. Kmetijstvo v Nemčiji ne mara nič slišati o taki najtesnejši zvezi, še manj pa nemška industrija. Čemu torej vsenemško vsiljevanje?!

Bonar Law o vojnem položaju.

Dne 7. marca je v angleški spodnji zbornici predložil angleški finančni minister Bonar Law zakonsko predlogo, da zbornica dovoli vladi kredit v znesku 600 milijonov funtov sterlingov (okoli 15 milijard K), pri čemer je izjavil, da je ta kredit pač največji, kolikor ga je vlada dosedaj zahtevala od zbornice. Glavno zvišanje kredita povzroča armada.

Bonar Law je nato govoril o vojaškem položaju ter poudaril, da so vse nemške naselbine izginile. Vojaški vspuh Rumunije je bil popolnoma odvisen od sodelovanja Rusije. Vsled danih razmer bi bilo Angliji popolnoma nemogoče priti na pomoč Rumuniji. Sedaj se vrše mirovna pogajanja med Rumunijo in osrednjimi državami in morajo se samo še enkrat izreči simpatije tej državi in obenem obžalovanje, da vsled izven moči Anglije se nahajajočih razmer ni bilo mogoče Rumuniji priti na pomoč.

Kar obstoje Palestine, je dejal Bonar Law, je bil ves svet globoko ginjen, ko je naša ekspedicija v Palestino z zavzetjem Jeruzalema dosegla svoj višek, toda višek še ni konec, in vspuh se naj smatra ne le samo kot politično - moraličen in iz stališča angleškega ugleda v Indiji ni samo posledica moraličnih koristi, ampak je tudi posledica moči v Indiji in možnosti, ki izhajajo iz tega.

Operacije pri Solunu so bile pogostokrat kritizirane, toda položaj se težko razume popolnoma pravilno. Ako se čete pri Solunu ne nahajajo v zadovoljivem položaju, so temu krivi dogodki v Rusiji. Nikdar nismo pričakovali, da bi ostale te čete v strogi defenzivi, toda dogodki v Rusiji križajo naš načrt. Priznamo, da bi utegnil postati položaj tamkaj opasen, toda po vseh naših informacijah bi bila ekspedicija osrednjih držav za nje zelo draga, in bi vsak meter, za katerega bi čete zaveznikov vrgle nazaj, drago plačale. Ni težko opravičiti naše solunske ekspedicije. Brez nje bi kralj Konstantin še vedno sedel na grškem prestolu in Nemci bi si bili podvrgli vso Grčijo. Grška pristanišča bi bila na razpolago sovražnim podmorskim čolnom in vprašanje podmorskih čolnov bi bilo postalo tako težavno, da bi bili našo zvezo z vzhodom le težko vzdrževali.

O položaju na vzhodu je rekel Bonar Law sledeče: Po mojem mnenju bi bila vojna v lanskem letu končana v prid zaveznikom, če bi ne

bilo prišlo do znanih dogodkov v Rusiji. Ti dogodki so za zaveznike grozovit udarec, toda Nemčija ni prišla do miru, katerega je pričakovala, niti za korak bliže. Dogodki v Rusiji precej zboljšujejo položaj naših sovražnikov, toda smešno bi bilo, če bi se smatralo, da bi mogla Nemčija izkoriščati državo, kakor je Rusija. Nov položaj v Rusiji je popolnoma spremenil položaj na zapadni fronti. V zadnjih mesecih je bilo nič manj kakor 30 divizij odposlanih na zapadno fronto. Ako se pa vzame v poštev celokupna fronta od flandrijske obali notri do Adrije, všteti italijansko fronto, je število naših čet večje. Bonar Law je nadalje rekel: Dvomim, da bi prišlo do ofenzive. V glavnem stanu so pričakovali napad, toda poveljniki brigad in bataljonov niso mogli verjeti, da bi Nemci začeli z ofenzivo, tako so namreč prepričani o svoji lastni premoči. Vrednost ameriške pomoči je odvisna od vspehov operacij na morju. Admiraliteta pričakuje, da bo število zgrajenih ladij koncem junija več kakor izjednačila število izgubljenih ladij. Če bodo zavezniki držali skupaj, bodo svoj cilj, uničiti nemški militarizem, sigurno dosegli. Če se bi pa vojna končala poprej, predno da je dosežen ta cilj, bi to bil poraz za Anglijo. Nek zaveznik je nedavno rekel, da sliši, da angleški duh v vojni postaja slab. On tega ne verjame. Seveda je resnično, da je Anglija utrujena vsled vojne, toda Angleži vedo, kaj bi pomenil poraz v tej vojni v zgodovini naroda britske države in sveta. Zbornica je zahtevani kredit v znesku 600 milijonov sprejela enoglasno.

Poljaki pri cesarju.

Cesar je dne 7. marca pred glasovanjem o proračunu sprejel v posebni avdijenci ministra-Poljaka dr. pl. Tvardovskega, poslanca grofa Baworovskega in Stapinskega ter dvorna svetnika Kendzior in Zalenievski.

Velik posvet v italijanskem glavnem stanu.

V italijanskem glavnem stanu se vrši te dni velik vojni posvet, katerega se udeležujejo tudi kralj, ministrski predsednik Orlando, ministra Nitti in Bisolati ter nekaj francoskih in angleških generalov.

Japonci korakajo v Sibirijo?

„Petrograjska Pravda“ poroča, da več japonskih polkov koraka proti mestu Irkutsk v Sibiriji. Japoncem se je baje pridružilo tudi kitajsko vojaštvo. Mesti Harbin in Vladivostok sta menda že v lasti japonskih čet.

Politične vesti.

Glasovanje za proračun. Poslanci Jugoslovanskega kluba so bili razun nekaterih Dalmatincev, ki radi prometnih težkoč niso mogli pravočasno na Dunaj, vsi kot en mož navzoči pri glasovanju in so s svojim protiglasovanjem pokazali, da odločno protestirajo proti vednemu zapostavljanju in preganjanju Jugoslovancev. Kranjski Šusteršič je pred glasovanjem hodil po zbornici, ko pa je dožal, da je sklenil Poljski klub svojo absenco, je videl, da njegov glas vladi ni potreben in je — odšel. Njegov drug posl. Jaklič je glasoval z Jugoslovani. Poljakom je cesar sam obljubil, da vzame ureditev holmskega vprašanja v roke. Ukrajinci so glasovali za, a so imeli z ozirom na spremenjeno taktiko Poljakov, čudne občutke. Proti sta glasovala tudi 2 Poljaka Poljske ljudske stranke in poljski socialni demokratje. Poljska ljudska stranka Dlugosz-Stapinski je izstopila s socialisti vred iz Poljskega kola. Vsepoljska stranka (Glabinski) je brzojavno zaprosila pri svojem strankinem vodstvu, da izstopi. Slovanom ni treba žal biti tega dne. Mesto slučajem izpostavljenega zavezništva »Kolo Polskega« dobi slovanska opozicija na svojo stran vse prave poljske ljudske stranke v svoje zavezništvo. Šlahčiči ostanejo na strani.

Nemško zborovanje v Št. Ilju. Na včerajšnje nemško zborovanje v Št. Ilju so zbobnali večina — ma vse Nemce iz Spielfelda, Štrasa, Ernova in nemških vasi na levem bregu Mure. Iz domače župnije so prišli skoro sami protestanti-Švabi, posteni Nemci so ostali doma. Iz Maribora je bilo navzočih na zborovanju kakšnih 100 oseb, med temi kakih 10 dijakov, nekaj č. in kr. častnikov, vojakov in uradnikov. Pesnica je bila zastopana po Gorniku Lojzku, Jagru in Hojniku. Iz Svečine je pripeljal protijugoslovansko armado Lah Paskolo. Na zborovanju je bilo gotovo devet desetink samih tujecev. Pohvalno moramo omeniti domačine. Niti enega našega človeka ni bilo ta dan v Südmarkhofu. Sami tujci, privadranci, lutovski Švabi in nekaj plesnjivih nemškutarjev je protestiralo proti ustanovitvi Jugoslavije. Dr. Mravlag je hujskal po znani nemški navadi proti Slovenem. Malika ni bilo. — Čudimo se, da dovoljuje politična oblast tujcem privadranecem tako hujskati proti domačinom-Slovincem ter da jim celo dovoli zborovati (brez naznanila) pod milim nebom. — Ker se je grozilo, da bo vsenemška druhal razbila šipe na Slovenkem domu in drugih slovenskih hišah, so Slovenci sami brez kakih navodil prišli stražiti slovensko posest. — Nasprotniki svojega namena nikdar ne bodo dosegli, da bi nam preprečili našo Jugoslavijo. V pomirjenje jim povejmo, da bo naš Št. Ilj na vsak način pripadal bodoči jugoslovanski državi.

Prehranjevalni nadzornik pl. Baltz. O aferi, ki se je pred dnevi zgodila v Celju smo že poročali. »Jugoslovanski klub« je vložil sedaj v seji 6. t. m. sledečo interpelacijo: Tekom konference nekaterih okrajnih prehranjevalnih svetov dne 26. februarja v Celju se je priglasil k besedi g. Žebot ter je začel govoriti o slovenskem jeziku. Komaj je bil spregovoril par stavkov, ko je prehranjevalni nadzornik nadporočnik Baltz razburjen poskočil s stola ter mu zaklical: »Stojte, tu se ne sme govoriti slovensko, jaz ne razumem slovensko in večina navzočih tudi ne. Govorite ali nemško, ali pa Vam moram vzeti besedo.« Nato se je odpovedal g. Žebot besedi. Pri tej aferi ni samo obojati izživajočega nastopa prehranjevalnega nadzornika za Slovensko Štajersko, ni se čuditi dejstvu, da ne zna slovensko, marveč je treba tudi z ogorčenjem konstatirati, da se je nadporočnik poslužil laži, ker so vsi navzoči izvzemši prehranjevalnega nadzornika razumeli slovensko. Podpisani vprašajo torej, ali hoče g. ministrski predsednik tega provokantnega in za Slovensko Štajersko jezikovno nekvalificiranega prehranjevalnega nadzornika takoj odstraniti?

Upravna svetnika sta postala državni poslanec Pantz in prvi urednik lista »Grazer Tagespost« dr. Reichenauer, in sicer pri avstrijski akcijski družbi za gozdno in lesno industrijo. Pantz je bil kakor znano, izvoljen na krščansko-socialnem programu, pa je potem iz te stranke uskočil med nemške liberalce in nacionalce. Gotovo ne bo več kandidiral, ker namerava dobro živeti od sadov upravnega svetništva, katero se mu umnožuje; nedavno je namreč postal upravni svetnik južne železnice. Značilno je tudi, da je prvi urednik »Grazer Tagespost«, ki se včasih na debelo razgovori proti dobičkariji in samopašnosti in je zlasti prav ostra v obsoji razmer med Slovani, s svojo življenjsko ladjico zaplul med upravne svetnike. Želimo ugodnega vetra!

Od Orniga preganjana „Narodna čitalnica“ v Ptuj. Interpelacija poslancev dr. Korosca, Brenčiča in tovarišev na ministra notranjih zadev: V Ptujju že obstoja in deluje 54 let slovensko društvo »Narodna čitalnica«, ki se ni nikdar bavilo s politiko, temveč je bilo od svoje ustanovitve naprej vedno le kulturno društvo. V letu 1914 je ptujski župan Ornig obvestil društvenega predsednika dr. Ivana Fermevc v Ptujju, da se »Narodna čitalnica« na nedoločen čas zapre in da je on za vse odgovoren. Policiji pa se je naročilo, da mora čitalnico nadzirati, da se ta uk. z natanko izvršuje. V letu 1915 je ptujski magistrat na neštete pritožbe zastopnika v Gradcu pri namestnji kar na enkrat ptujski čitalnici zopet dovolil delovanje, ne da bi namestnja karala postopanja župana Orniga ali da bi se bilo ustreglo pritožbi. Iz navedenih vzrokov vprašajo podpisani notranjega ministra: 1. Ali je Vaša ekscelenci to vse znano? 2. Kaj hoče Vaša ekscelenci storiti proti postopanju ptujškega župana in namestnijske? — Dunaj, dne 6. marca 1918.

